

Русак Марія
магістр

Науковий керівник: Семенець І.В., к.е.н., доцент
Подільський державний аграрно-технічний університет
м. Кам'янець-Подільський, Україна

КЛАСИФІКАЦІЯ ВИТРАТ ВИРОБНИЦТВА ЗА СТАТТЯМИ КАЛЬКУЛЯЦІЇ

Характерною особливістю процесу виробництва є формування витрат на виробництво продукції. В умовах обмеження ресурсів виникає об'єктивна потреба постійного співставлення витрат та отриманих результатів. Ця проблема посилюється під впливом інфляції, коли дані про виробничі витрати необхідно повсякденно звіряти з даними майбутніх витрат, які залежать у більшості від впливу зовнішнього середовища. З метою управління витратами і доходами важливо забезпечити спостереження за ефективністю роботи кожного підрозділу, за отриманими результатами від виробництва кожного виду продукції. Таким чином, механізм господарювання підприємства визначається ступенем керованості витратами. Вимоги управління визначають окреме вивчення методики обліку витрат виробничої діяльності та необхідність розробки для підприємств системи контролю за собівартістю продукції виробничих підрозділів на основі розширення аналітичності використовуваних в обліку витрат. У відповідності до НП(С)БО 16 "Витрати", витрати — зменшення економічних вигод у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань, які призводять до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу за рахунок його вилучення або розподілення власниками) [1].

Традиційно облік витрат як частина бухгалтерського обліку мав за свою мету узагальнення витрат для калькулювання собівартості продукції. Сучасний управлінський облік, використовуючи зовнішню та внутрішню інформацію, забезпечує не лише потреби виробництва, а й маркетингу, управління дослідженнями та інших сфер діяльності. З іншого боку, виробничий облік забезпечує узагальнення інформації про собівартість запасів, реалізованої продукції та визначення фінансових результатів, що необхідно для складання фінансової звітності.

Рослинництво є однією з основних специфічних галузей сільськогосподарського виробництва. На процес відтворення засобів у рослинництві суттєвий вплив має сезонний характер виробництва, зокрема невідповідність періоду понесення витрат і періоду виходу продукції. Виробничі витрати на вирощування сільськогосподарських культур здійснюються протягом тривалого періоду, а продукцію отримують у момент біологічного дозрівання рослин. Тому бухгалтерський облік повинен чітко розмежувати витрати за роками: витрати під урожай поточного року і витрати під урожай майбутніх років. Крім того, аналітичний облік виробничих витрат можна організувати також за видами виробництв і культурами, за основними статтями витрат, а також за

внутрішньогосподарськими підрозділами [2].

Статті калькуляції «показують» як формуються ці витрати для визначення собівартості продукції (робіт, послуг). Отже, для контролю та аналізу за витратами, поряд із обліком їх за економічними елементами, застосовується групування витрат на виробництво за статтями калькуляції, в розрізі яких обраховується собівартість продукції. Класифікація витрат за калькуляційними статтями собівартості розкриває цільове призначення витрат та їх зв'язок з технологічним процесом. Це групування використовується для узагальнення витрат за видами виготовленої продукції та місцем виникнення витрат і залежить від багатьох факторів: методу планування витрат, технологічного процесу виробництва продукції, виду продукції. Встановлення переліку і складу статей калькулювання виробничої собівартості продукції (робіт, послуг) віднесене до компетенції підприємства і має бути регламентоване його обліковою політикою [3].

Групування витрат за елементами використовується для складання кошторису витрат на виробництво, а на підприємствах, що виробляють однорідну продукцію і для обліку витрат на виробництво. Комплексні витрати складаються з декількох економічних елементів і утворюють статтю витрат у калькуляції собівартості. При цьому один елемент витрат може бути присутнім у кількох статтях калькуляції. За складом видатків статті калькуляції поділяються на елементні (прості) і комплексні. Елементні складаються тільки з одного однорідного економічного елемента і не підлягають подальшому розчленуванню (сировина і матеріали, основна зарплата виробничих робітників, відрахування на соціальне страхування тощо). Комплексні складаються з декількох економічно різнорідних елементів, які мають однакове виробниче призначення (витрати на утримання і експлуатацію устаткування, загальновиробничі витрати, витрати майбутніх періодів, витрати на поліпшення земель, резерви майбутніх витрат і платежів тощо). Зокрема, загальновиробничі (цехові) витрати містять у собі практично весь спектр елементних витрат: матеріальні витрати (наприклад, на воду і допоміжні матеріали, опалення і освітлення цеху), зарплату (загальноцехового персоналу), витрати на соціальне страхування (нарахування на попередню статтю), амортизацію будівель цеху і загальновиробничого устаткування. В умовах практичного застосування, ми вважаємо за потрібне, щоб статті витрат у плановій калькуляції продукції (робіт, послуг) збігалися із фактичною калькуляцією [4]. Це дозволить організувати контроль над витратами, розрахувати показники діяльності підприємства і окремих його підрозділів, сприятиме запобіганню ризику виникнення неточностей та помилок при здійсненні аналізу (аудиту) фінансово-господарської діяльності суб'єкта господарювання. А це, в свою чергу, сприятиме правильності прийняття управлінських рішень на їх основі та дозволить, за рахунок виявлення напрямків зниження собівартості, сприяти досягненню основної мети створення окремого підприємства: оптимізації розміру прибутку.

Список використаних джерел

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати». - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://buhgalter911.com/>
2. Штепа О.Ю. Особливості обліку затрат і калькулювання собівартості продукції рослинництва / О.Ю. Штепа // Матеріали конференції «Ключевые проблемы современной науки – 2013» . – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/12_KPSN_2013/Economics.htm
3. Методичні рекомендації з планування, обліку і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) сільськогосподарських підприємств, затверджені наказом Міністерства аграрної політики України від 18 травня 2001 року №132. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://buhgalter911.com/>
4. Юрківський О.Й. Роль управлінського обліку в підвищенні ефективності функціонування сільськогосподарських підприємств / О.Й. Юрківський // Економіка АПК. – 2004. – № 1.

Слободян Володимир

к.е.н. доцент, професор кафедри

Долішна Наталія

студентка магістратури

Подільський державний аграрно-технічний університет

м. Кам'янець-Подільський, Україна

УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ І КОНТРОЛЮ РОЗРАХУНКІВ З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ І ПІДРЯДНИКАМИ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ ЕКОНОМІКИ

Облік і контроль розрахунків з контрагентами є важливою складовою облікової політики будь-якого підприємства. Вважаючи, що розрахунки з постачальниками, підрядниками та іншими кредиторами займають суттєву позицію діяльності кожного підприємства, можна стверджувати, що їх облікове аналітичне забезпечення повинно бути на рівні сучасних умов та задовольняти управлінський процес необхідного, зваженого та достатньою інформацією, щодо прийняття необхідних управлінських рішень.

Постачальники – це юридичні або фізичні особи, які здійснюють постачання товарно-матеріальних цінностей, а підрядники – це спеціалізовані підприємства або фізичні особи, які надають послуги та виконують роботи.

Так як, постачальники і підрядники є суттєвою групою підприємств, які забезпечують діяльність підприємства, то вивчення та аналіз цієї діяльності з точки зору обліку та аудиту є суттєвим. У зв'язку з цим вивчення цієї проблеми є актуальним [2].

Для обліку розрахунків з постачальниками та дослідження даної проблеми